

Z cizích revuí.

REVUE MILITAIRE FRANÇAISE, čís. 145—147, červenec—září 1933.

Gen. Loizeau: La manœuvre défensive. (Dokončení.)

Ústupový manévř armády. Jeho cílem není již zastavit nepřítele na jednom postavení, ale zdržovat jeho postup tak, aby do určité doby nedošel na jistou čáru. Armáda se svým jádrem sil ustupuje a brání se jen s částí sil na jednotlivých postaveních vzdálených od sebe tak, aby nepřítel z týchž palebných postavení dělostřeleckých nemohl postřelovati dvě postavení. Čím méně je sil, tím více se musí manévrovat, t. j. tím více musí býti prostoru. Zde hloubka ústupu může do jisté míry nahradit síly. Idea je zdržovati nepřítele a nedat se upoutati.

Ústup (odpoutání). Účelem je vyhnouti se boji a stáhnouti armádu daleko od nepřítele. Ústup se provede opět pod ochranou zadních vojáků, které jsou daleko slabší než v prvním případě. Tyto zadní voje mají málo pěchoty, ale mají silné dělostřelectvo a jezdeckvo. V tomto případě je doba trvání odporu velmi omezená a proto se svěřuje slabým silám; hloubka, na niž se klade odpor, je velká; jednotky mají velkou pohyblivost.

Přerušeni boje. Zde je zásada, nejdříve se bránit a teprve potom odpoutat. Držet se ve dne a odpoutat v noci. Ale i ve dne je možno se odpoutat, je-li vše předem organisováno pro zahájení ústupového manévru. V každém případě při přerušeni boje nutno mít vojska na terénně silných místech. O ně se potom oprou zadní voje.

Manévř krytu. Tu nutno uvážiti, že v té době jednotky nemají ani zkušenosti, ani soudržnost. Velitelství po většině nemá prostor, ani rychlé jednotky, tak nutno spoléhati na opevnění a obranné práce. Ve volném terénu nelze odporovat všude a dlouho. Boj krytu jest otázkou doby a hloubky odporu, jakož i záloh.

Obranný manévř v mezeře neobsazené nebo v průlomu; nejdříve nutno organisovat obranu křídla, rozhodnou úlohu při tom má palba dělová, potom posunouti zálohy a protiútokem obnovit souvislost obrany. Autor se nikde nezmiňuje o tom, že nutno dříve zastavit postup nepřítele, uvádí však v závěru, že nutno v každé obraně počítati s úsporou sil.

Plk. Bernis: Essai sur le renseignement à la guerre. (Dokončení.) Jak třeba řídit zpravodajskou službu a využití zpráv v armádě a u vrchních velitelství. Aby zpravodajská služba byla dobře řízena, nutno znát způsob nepřátelského manévru, jeho provedení a vývoj. Proto znázorňuje autor německý manévř z r. 1870 a z 1914 v první bitvě na Guise. U nepřítele je uveden vývoj manévru; na vlastní straně pak postupně získané zprávy, a jak bylo na ně reagováno. Bitva u Guise, kde byl proveden náhlý obrát 5. francouzské armády, úplně překvapila gen. Bülova, velitele 2. německé armády, poněvadž nereagoval na zprávy, které dostal. Dedukce z toho je, že třeba uvažovat i o provedení těch manévřů se strany nepřítele, které se nám zdají skoro neuskutečnitelné. Tato zásada je doložena příklady: průlomem na Balkáně v září 1918, kde překvapil směr provedení hlavního průlomu; situací před bitvou u Lipska 1813. — Pak následuje výklad o použití nepřátelských zpráv před německou ofensivou v Champagni před 15. července 1918, kde jen na podkladě zpráv bylo zvoleno pásmo střední za pásmo, kde se bude klásti hlavní odpor německému pokusu o průlom.

V studii jde o použití zpravodajské služby pro vedení operací armády a pro strategické plány vrchního velení.

Kpt. Mousset: De la bataille de la Marne à la course à la mer. (Dokončení.) Běh k moři pokračoval bitvou na Sommě od 24. do 25. září 1914, jež se prodloužila ve dnech 26. a 27. září k severu, aby pokračovala neustálým na-

stavováním fronty k severu se snahou překřídil protivníka. Koncem září 1914 zastavuje autor svou studii a dělá závěr.

Joffre i Falkenhayn chtěli dosáhnout nového rozhodnutí obchvatem na západě. Joffre měl k dispozici lepší železniční síť. Proto síly, kterých použil k manévru, byly většinou z fronty středu a pravého křídla. Naproti tomu Falkenhayn použil záloh, které byly soustředěny kolem Met.

Přes to se jeví u Falkenhayna nerozhodnost, kdy a kam má zálohy poslati. Jeho původním úmyslem bylo provést (dokončiti) velký obchvatný manévř Schlieffenův, jenž byl zatím oddálen bitvou na Marne. Podlehl však prvním námitkám von Tappena i Bülova a rozhoduje se nejen pro dokončení obchvatného pohybu německých vojsk, nýbrž zahajuje i všeobecnou ofensivu všech armád. V tom, že se dal Falkenhayn ovládnout, vidí autor nedostatek autoritativního vlivu Falkenhaynova na podřízené. Všichni velitelé armád mimo členy panujících rodů byli starší fyzicky i služebně a měli větší zkušenosti ve vedení vojsk. Zvláště Bülov byl autoritou uznávanou v celém vojsku. Tak se rozhodl Falkenhayn vésti manévř proti západnímu francouzskému křídlu a současně útočit čelně, aby porazil nepřítele. Během dvou neděl se přesvědčil, že nemá dosti prostředků, aby prolomil byť jen zběžně upravenou obranu Francouzů, a zatím promeškal vhodný okamžik k soustředění velké převahy sil na křídlo.

Gen. Golovine: La bataille de Galicie en 1916.

Na výzvu francouzského velení, aby Rusové ulehčili jejich obraně Verdunu v březnu 1916, zahájila západní fronta ruská útok u Naroče 18. března 1916. Tento útok, ač měl jistý úspěch, přece dokázal, že se ruská vojska dosud nevzpamatovala z porážky r. 1915. Hlavně dělostřelectva těžkého a hrubého byl nedostatek a Němci měli v něm převahu. Třeba podotknouti, že tato převaha zůstala stále na straně nepřítele. Na nové výzvy Francouzů o pomoc proti útoku na Verdun, rozhodl se gen. Alexejev spustiti všeobecnou ofensivu. Hlavní úder měla vésti západní fronta, tedy proti Němcům, jihozápadní fronta mělo upoutat síly, které stály proti ní, aby jich nemohlo býti použito dále na severu. Jihozápadní fronta se skládá ze čtyř armád, od severu: 8. armáda — gen. Kaledin; 11. armáda — gen. Sacharov; 7. armáda — gen. Ščerbačev; 9. armáda — gen. Lečický. Její síly byly rozloženy na frontě 330 km a skládaly se z 39 a půl pěší divise a z 12 jezdeckých divisi, podporovaných celkem 247 kanonovými, 43 houfnicovými a 39 těžkými bateriemi. Nepřítel měl na téže frontě 38 pěších a 7 jezdeckých divisi, rozdělených mezi 4 armády, z nichž jedna byla německá. Vliv malého počtu dělostřelectva měl za následek, že bylo třeba velmi důkladně poznati nepřátelské postavení a kromě toho dělostřelecká příprava se prodloužila. Dále převaha nepřítele v dělostřelectvu si vynutila posunutí ruských zákopů na vzdálenost 100—150 m od nepřítele tak, aby se jedním skokem dalo vniknout do nepřátelských zákopů.

Rakouská ofensiva proti Itálii si vynutila urychlený zásah ruských vojsk. Velitel jihozápadní fronty gen. Brusilov neměnil nic na svém plánu a přes to vedl hlavní nápor všeobecným směrem Kovel, tedy do týlu Němců. Potom dalším postupem na Brest Litevsk chtěl ohrožit německou frontu a donutit ji k ústupu. Naproti tomu gen. Alexejev po rozvinutí ofensivy chtěl, aby postup hlavním tlakem směřoval na ose Luck-Rava Ruska. Velitel 8. ruské armády Kaledin postupoval pak na Vladimír Volynský. Aby dosáhl snáze taktického úspěchu průlomem nepřátelské fronty, rozdělil Brusilov své síly na několik skupin od sebe vzdálených. To bylo pak důsledkem malého strategického využití velkého taktického úspěchu. Během prvního období, t. j. od 4. června do 9. července 1916, bylo dosaženo velkých taktických úspěchů v prostoru Luck-Brody a údolí Dněstr-Prut. V té době byla skoro celá v pohybu vyjma střed v délce 60 km. Do Haliče bylo, dovezeno 16 německých a 4 rakouské pěší divise.

Druhé období bitvy je od 9. července do 12. srpna a znamená strategické rozšíření úspěchu. Ve směru na Kovel útočí v tomto období tři armády: 8., zvláštní, a 3. (dosud podléhala západní frontě). Úspěch se projeví zmocněním se linie řeky Stochodu, který se nepodařilo překročit. Němci zasáhli a udrželi frontu. Zato na jihu obsazena Bukovina a povodí Dněstru až k Haliči. V třetím období ofensiva pokračovala ještě severně od Dněstru a v Bukovině. Na ostatních místech se ruská vojska zastavila a bránila dobyté území proti nepřátelským protiútokům. Ofensiva měla velký úspěch: bylo zajato na 425.000 nepřátel, většinou z armády rakouské; obsazeno 25.000 km² území. Ruská armáda ukázala svou způsobilost k boji, ač měla na 700.000 ztrát. Ofensiva zastavila příliv německých sil na západní frontu, jak autor dokazuje diagramem. Počet německých sil proti Rusům stoupl ze 47 na 76 divísi.

Velkého taktického úspěchu nemohlo být využito, neboť zůstal na ruské frontě izolováním, což lze přičísti na vrub gen. Alexejeva i Brusilova. Je to chyba, které se dopustil r. 1918 i gen. Ludendorff.

Mjr. Delbe: *Réunions et cercles d'officiers*. Důstojnická střediska a kroužky začaly existovat ve francouzské armádě teprve od r. 1872. Do té doby byly sice v některých posádkách organisovány podniky podobného druhu, nebyly však utvořeny na podkladě celoarmádním. V této době bylo v táborech soustředěno kolem Paříže na 50.000 vojáků. Bylo nutno postarat se o důstojníky, kteří již od návratu z tažení krymského touží po svých střediscích duševních i pohostinských. Tak dostala ženijní služba rozkaz vybudovati v každém táboře baráky pro jídelnu, kavárnu a knihovnu. Podobná zařízení se začala zřizovat ve všech posádkách. Ovšem od nařízení do provedení uplynulo mnoho let, neboť bylo třeba opatřit potřebné úvěry a místnosti. Státní příspěvky byly malé a většinou ve formě naturální (místnosti, pracovníci atd.). Jen pluky gardy dostaly od Napoleona III. příspěvek 240.000 frs. Tak v roce 1887 bylo organisováno 90 středisk, v roce 1914 pak 198 středisk. Po většině obsahovaly: knihovnu s čítárnou; přijímací místnosti, přednášecí síň, kavárnu, hotel; tělocvičnu, tennis a pod. sporty; divadelní a taneční síň. Umístěny byly většinou v kasárnách nebo v domech daných k dispozici municipalitou, výjimkou v domech pronajatých od soukromníka. V nynější době je 130 středisk důstojníků na území vlastní Francie, z toho 16 má hotel; v severní Africe pak 56, z nich 4 mají hotel; v Levantě pak 9, z nich 3 mají hotel.

Důstojnická střediska se starají většinou o hmotné a sportovní blaho důstojníka a jeho rodiny, vyjímajíc půjčování knih. Povznesení duševní a mravní mají na starosti důstojnické kroužky, které jsou utvořeny u jednotlivých středisk. Členy těchto kroužků mohou být i důstojníci v. v. Kroužky (*cercles*) francouzských důstojníků mají svou šedesátiletou tradici a významné postavení v kulturním životě nejen francouzské armády, nýbrž i v životě národa. Jsou významným místem vzájemných vztahů aktivních a záložních členů armády a těch pak k ostatnímu občanstvu.

Mjr. Gras: *L'offensive sur Colmar en 1914*. Jde o boje 81. sam. brigády ve Vogesách a o její spolupůsobení proti Colmaru společně se skupinou francouzskou od Mulhouse. Je zaznamenán kryt, jeho zesílení a potom rozkaz I. armády k zahájení ofensivy. Složení sam. brigády bylo: p. pl. 152 a postupně sedm mysliveckých praporů. Historie je zpracována hodně podrobně, až do rot a baterií, a zaznamenává postup brigády až ke Colmaru a zahájení ústupu. (Pokračování.)

Plk. P.: *La campagne de Hoche dans le Vosges en 1793*. 31. října 1793 byl gen. Hoche ustanoven velitelem rýnské francouzské armády. (Hoche byl star 25 let, byl vyzvednut revolucí, na jejímž začátku byl četařem u gardy.) V listopadu 1793 pruská armáda ohrožovala Lotrinsko a proto Hoche asi s 35.000 muži vytrhl přes Vogesy. Tímto pohybem oddělil pruská vojska od vojsk rakouských, vede-

ných Wurmserem. S Prusy vedenými maršálem Brunswigem svedl bitvu u Kaiserslautern 28. listopadu 1793; trvala tři dni. Výsledek byl skoro nerozhodný s malým úspěchem Brunswigovým. V prosinci pak vedeny operace proti Rakušanům. Na konci studie provedeno srovnání vojenských hodnot vojsk a velitelské schopnosti vojevodů.

Kpt. P. d'Arcis: *Étude sur l'aviation d'armée au début des hostilités*. Autor studuje taktiku letectva francouzské armády na počátku války 1914, jakož i jednotlivá nařízení vrchního velitelství a velitelů armád pro využití přiděleného letectva. Jsou uvedeny počáteční početní stavy letadel a vzducholodi francouzského vojska.

Pplk. Mayer: *Le colonel Grouard*. Podrobná monografie francouzského důstojníka a vojenského spisovatele, hlavně kritika. (Narodil se 1843, zemřel 1929.)

Pplk. gšt. Vejmelka.

Různé zprávy.

Mechanisace francouzské armády. Francouzské ministerstvo války již oznámilo, že bude početní stav koňstva v armádě snižen ze 146 na 136 tisíc, a vydalo pro rok 1934 směrnice pro úplnou motorisaci 4 ze 6 jezdeckých divísi. Automobilní průmysl může vyrobíti ročně na 200 tisíc vozidel a jeho produkce může být až čtyřnásobnou. Pohonné hmoty je třeba dovážet.

Dnes má Francie 3500 lehkých tanků v 10 plucích po 2 praporech. Z nich je 60 malých tanků Carden-Lloyd, vyrobených licenčně.

Bylo přikročeno k výrobě dvou nových typů těžkých tanků: Char 2 C, váží 68 tun, je vyzbrojen houfnicí 150 mm nebo polním kanonem, několika kulomety a velmi silně pancířovaný; Char D váží 92 tun. Armáda má již zhruba 100 kusů tanků 2 C.

Každá jezdecká divise má prapor „dragons portés“ na 36 automobilech s kulomety, motocyklistickou eskadronu, motorisovaný oddíl těžkého dělostřelectva a motorisované pomocné zbraně a služby.

Motorisováno je též všechno dělostřelectvo hlavní zálohy, většina mostových souprav, radiotelegrafních rot a velká část telegrafních rot.

V červnu 1933 byl utvořen „technický úřad jezdecký“, rozdělený na 3 sekce: sekce pro motorisaci, sekce materiální (zbraně a jezdecká výstroj), sekce výcviková (předpisy, výcvik, sport). Úřad pracuje na zdokonalení jezdecký, sleduje pokusy jezdecký v cizině a využívá jich pro francouzské poměry. (RMI. 1933 čís. 11.)

Soutěž na popis válečných zážitků. Italské ministerstvo války pořádalo v r.

1931 s úspěchem soutěž na původní vyličení válečných zážitků důstojníků a opětuje tuto akci i v roce 1934. K soutěži jsou vyzváni všichni důstojníci, kteří veleli za války nejméně setnině. Podmínkou je líčiti nestanně a odpovědně události, které důstojník sám zažil a vyhýbat se při tom polemice a zbytečnému osobnímu nadšení.

Jako heslo dává ministerstvo: „Líčení zážitků, psaná skutečnými účastníky války, mají uvést na paměť, jakými bolestnými a slavnými údobími se posléze dospělo k vítězství. Budtež psána bez stylistických okras a bez řečnického přehánění, avšak vřele z přesvědčení pisatele. Tedy nikoli chladné vyprávění určitých činů, nýbrž upřímné, živé a spontánní vyličení zážitků tak, aby z něho pro čtenáře samočinně vyplynulo praktické poučení.“

Soutěž končí 31. května 1934 a je bohatě peněžně dotována třemi prvními cenami (po 5000 lir), třemi druhými cenami (po 4000 lir) a šesti třetími cenami (po 3000 lir) — celkem 45.000 lir. Odměněné práce budou majetkem ministerstva; nejlepší budou uveřejněny péčí historického oddělení hlavního štábu. (RMI. 1933, čís. 12.) B.

Soběstačnost Německa v otázce pohonných hmot. Mohutný rozmach motorisace a mechanisace v posledních desíletích, hlavně však za války a po válce, rozvířil v německých technických a vojenských kruzích otázku, zda může býti Německo pro nepředvídané případy soběstačným v úhradě potřeby pohonných hmot.

Je známo, že za války to byla především rozsáhlá úsporná opatření, která zabránila úplnému podlomení německého

válečného průmyslu pro citelný nedostatek pohonných hmot.

Němci sami přiznávají, že v budoucí válce bude mít daleko větší význam péče o pohonné hmoty a o hospodaření s nimi než dosud, neboť dnešní motorisace a mechanisace je právě v začátcích svého mohutného rozvoje, v němž se zajisté ukáže abnormálně zvýšená spotřeba pohonných hmot.

Zemní olej se nalézá v Německu hlavně u Hannoveru a v Oldenbursku, dále v Duryňsku a Holštýnsku. Od Holštýnska si slibují Němci v budoucnosti překvapení v rozsáhlých nalezištích zemního oleje.

Bohatá naleziště byla též v Alsasku, kde se r. 1913 vytěžilo asi 50.000 t zemního oleje. Po válce, když Alsasko připadlo Francii, stoupla tato produkce na 70.000 t ročně. Dosud nevyužitá naleziště se odhadují v Německu na 50.000.000 t.

Abychom lépe pochopili otázku soběstačnosti, všimněme si statistických dat, jež uvádí dr. H. P. Danielcik v svém díle „Deutschlands Selbstversorgung“ a říšskoněmecká statistická ročenka:

V Německu se vytěžilo zemního oleje:

r. 1913	asi 121.000 t,
r. 1925	asi 79.000 t,
r. 1929	asi 103.000 t,
r. 1930	asi 174.000 t,
r. 1931	asi 229.000 t.

Tato data ukazují, že soběstačnost Německa v pohonných hmotách nemá příliš příznivých vyhlídek do budoucnosti. Německý profesor Koch, vedoucí oddělení pro zemní výzkumné vývrty, prohlásil sice, že severozápadní část říše má ohromné a dosud nevyužité bohatství zemního oleje, které zaručuje Německu úplnou soběstačnost, ale to jsou jen vědecké dohady a předpoklady.

Co se týká benzolu, je jeho získané množství podmíněno bohatstvím uhelných pánví. Benzolu bylo v Německu vyrobeno:

r. 1913	— 194.000 t,
r. 1925	— 248.000 t,
r. 1929	— 327.000 t,
r. 1930	— 291.000 t.

V poslední době zvětšily se mnohostranné možnosti využití lihu jako pohonné látky.

Obchodní časopis „Frankfurter Zeitung“ zaznamenává data, která velmi dobře charakterizují německou otázku soběstačnosti v pohonných látkách. Podle tohoto časopisu bylo:

1. benzinu dovezeno do Německa:

r. 1929:	935.000 t,
r. 1930:	1.090.000 t,
r. 1931:	970.000 t,
r. 1932 za I. pololetí:	370.000 t.

Naproti tomu bylo vyrobeno v Německu benzinu z nafty domácího původu:

r. 1929:	80.000 t,
r. 1930:	100.000 t,
r. 1931:	130.000 t,
r. 1932 za I. pololetí:	80.000 t.

2. benzolu dovezeno do Německa:

r. 1929:	140.000 t,
r. 1930:	140.000 t,
r. 1931:	100.000 t,
r. 1932 za I. pololetí:	46.000 t.

Naproti tomu bylo vyrobeno v Německu benzolu z uhlí domácího původu:

r. 1929:	343.000 t,
r. 1930:	300.000 t,
r. 1931:	250.000 t,
r. 1932 za I. pololetí:	104.000 t.

3. lihu domácí produkce bylo v Německu:

r. 1929:	22.000 t,
r. 1930:	20.000 t,
r. 1931:	50.000 t,
r. 1932 za I. pololetí:	50.000 t.

Jak je z této statistiky vidět, vzrůstá v Německu silně domácí produkce benzinu a lihu. Produkce benzolu silně klesá, je to následek poměrně dosti špatného stavu uhelné těžby.

Z těchto důvodů se snaží Němci stále o lacinou výrobu t. ř. „umělého benzinu“.

Npor. G—1.